नानि' सर्व्वभूतजातानि, 'आविवेश'। अतएवोपनिषद्याम्नायते, तत्सृष्ट्वा। तदेवानुप्राविशदिति। स एव 'प्रजापतिः', 'प्रजया' स्वसृष्टया सह, 'संविदानः' ऐकमत्यं गतः, सर्व्वानुकूलस्वभावः सन् 'षोडशी' एतन्नामकग्रहो भूत्वा 'त्रीणि ज्योतींषि' अग्नि-विद्युदादित्यरूपाणि वा सवनत्रयरूपाणि, 'सचते' समवैति॥

(९) तस्मिन्नेवाभिमन्त्रणे द्वितीयं मन्त्रमाह। "एष ब्रह्मा य ऋत्वियः। इन्द्रो नाम श्रुतो गणे"॥ ५॥ इति। 'एषः' षोडशीग्रहः, स्वयं 'ब्रह्मा' प्रजापतिरूपः, 'यः' ग्रहः, 'ऋत्वियः' वसन्ताद्यृतुकाले प्राप्तः, 'गणे' सर्व्वस्मिन् ग्रहसमूहे, 'इन्द्रो नाम' ऐश्वर्य्ययोगादिन्द्र इत्येवं नाम धृत्वा, 'श्रुतः' वेदेऽवगतः, स एष ब्रह्मेति पूर्व्वत्रान्वयः॥

(१०) अथ तत्रैव तृतीयं मन्त्रमाह। "प्र ते महे विदथे शꣳसिषꣳ हरी। य ऋत्वियः प्र ते वन्वे। वनुषो हर्य्यतं मदम्" इति। हे इन्द्र 'महे' महतः, 'ते' तव, 'हरी' अश्वौ, 'विदथे' यज्ञे, 'प्रशंसिषं' प्रशंसामि, 'यः' मदो हर्षः, 'ऋत्वियः' वसन्ताद्यृतुकाले प्राप्तः, 'वनुषः' सम्भजनीयस्य, 'ते' तव, 'हर्य्यतं' प्रेप्सितं, तादृशं 'मदं' हर्षं, 'प्रवन्वे' प्रकर्षेण सम्भजामि॥

(११) अथ तस्मिन्नेवाभिमन्त्रणे चतुर्थमन्त्रमाह। "इन्द्रो नाम घृतं न यः। हरिभिश्चारु सेवते। श्रुतो गण आत्वा विशन्तु। हरिवर्य्यसङ्गिरः" इति। 'यः' देवः, 'इन्द्रो नाम' इन्द्र इत्येतादृशं नाम, धृत्वा, 'घृतं न' घृतमिव, प्रियो भूत्वा 'हरिभिः' अश्वैः, 'चारु' शोभनं, 'सेवते' समवैति, 'गणे'